

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
DIREKTORAT ZA ORGANIZACIJSKO ZAKONODAJO
IN PRAVOSODNO UPRAVO

Župančičeva ulica 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 53 42
F: 01 369 57 83
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

Ministrstvo za finance
e-naslov: gp.mf@gov.si

Odvetniška zbornica Slovenije
e-naslov: info@odv-zb.si

Številka: 007-2/2017/37
Datum: 16. 6. 2017

Zadeva: Vprašanja povezana z izvajanjem »pro bono« pravne pomoči in določbami Zakona o brezplačni pravni pomoči – VMESNO poročilo o realizaciji sklepov skupnega sestanka glede »pro bono« nujenja pravne pomoči odvetnikov

Zveza: zabeležka sestanka št. 007-2/2017/25 z dne 26. 4. 2017 in dopis Ministrstva za finance št. 423-32/2017/17 z dne 5. 6. 2017

Spoštovani!

V zvezi s sklepi skupnega sestanka glede »pro bono« nujenja pravne pomoči odvetnikov z dne 20. 4. 2017, vam v nadaljevanju pošiljamo vmesen odziv o izpolnitvi dogovorjenih zavez zglede sklepov tega sestanka.

K 1. sklepu: »MF bo skupaj s FURS preverilo, ali je glede izvajanja pro bono pravne pomoči dejansko primerno in ustrezno izhajati iz 15. člena ZDDV-1, hkrati pa MF ponovno preuči navedeno problematiko z vidika davčne obravnave po ZDoh v luči pro bono pomoči kot socialnega korektiva.«.

Ministrstvo za finance je v dopisu št. 423-32/2017/17 z dne 5. 6. 2017 (priloga 1) k gornjemu sklepu podalo obsežno obrazložitev iz katere izhaja, da je v primeru brezplačno opravljene odvetniške storitve treba izhajati iz namena opravljanja svoje dejavnosti, pri čemer ne gre za opravljanje storitev za neposlovne namene po 15. členu Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – UPB3, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14 in 90/15), tako opravljene storitve niso predmet DDV, zato se računa za namene DDV ne izda.

Z vidika DDV zakonodaje pa ne gre za brezplačno opravljeno storitev, če odvetnik za pro bono (brezplačno) opravljene odvetniške storitve v primerih, ko oceni, da gre za socialno izredno šibko stranko, ki opravljenih odvetniških storitev ne bo mogla plačati, sodišču priglasiti stroške po

stroškovniku. Tudi če sodišče prisodi stroške v postopku nasprotni stranki in mora nasprotna stranka tako prisojene stroške plačati nasprotni stranki (in ne odvetniku), so bili s strani sodišča priznani stroški postopka in gre za odvetniško storitev, opravljeno za plačilo, zato mora odvetnik v tem primeru izstaviti račun z DDV.

V zvezi s sklepom, da Ministrstvo za finance ponovno preuči nudenje pro bono pravne pomoči z vidika davčne obravnave po Zakonu, ki ureja dohodnino, pri fizični osebi, prejemniku take pomoči, Ministrstvo za finance meni, da so navedbe v dopisu št. 423-32/2017/2 z dne 22. 2. 2017, ki so bile posredovane Varuhu človekovih pravic Republike Slovenije, skladno z veljavno ureditvijo.

K 2. sklepu: »MP v okviru pravosodne mreže Legicoop preveri primerjalno ureditev pro bono pravne pomoči po Kodeksu odvetniške etike z vidika davčne obravnave, enako se zaveže pribaviti OZS preko stanovskih mednarodnih združenj.«.

Ministrstvo za pravosodje je v okviru mreže zakonodajnega sodelovanja med ministrstvi za pravosodje Evropske unije t.i. LEGICOOP dne 25. 5. 2017 zaprosilo države članice za obrazložitev njihove nacionalne ureditve glede oprostitve plačila dohodnine v primeru, ko odvetnik nudi pravno pomoč brez plačila, njihova storitev pa ni del sistema BPP po pogojih, ki jih določa Zakon o brezplačni pravni pomoči. Do danes smo prejeli odgovor Malte in Češke, pri čemer je ureditev, ki jo poznajo na Češkem primerljiva naši ureditvi nudenja pro bono pravne pomoči po Kodeksu odvetniške etike. Storitve pro bono pravne pomoči na Češkem se šteje za pravno storitev, pri kateri odvetnik, ki jo opravi ne sme razlikovati, ali je bila opravljena odplačno ali neodplačno. Pro bono odvetniška storitev se po predpisih, ki urejajo davek od dohodka fizičnih in pravnih oseb na Češkem ne šteje med davčne izjeme ali druge privilegirane davčne oprostitve.

K 3. sklepu: »OZS posreduje na MF stališče FURS-a glede obračuna DDV v prehodnem obdobju (sprememba stopnje). MF pa skupaj s FURS ponovno prouči problematiko obračunavanja višje stopnje DDV po izdanem sklepu sodišča in ne po zadnjem dejanju v zadevi BPP, upoštevajoč posebnosti pravosodne zakonodaje.«.

Ministrstvo za finance nas je po proučitvi obvestilo o stališču Davčne uprave, ki ga je Odvetniški zbornici Slovenije posredovala z dopisom št. 4230-690672/2013-2 01-620-00 z dne 16. 12. 2013 in dopisom št. 4210-690672/2013-5 01-620-00 z dne 23. 12. 2013. Navedeno stališče glede uporabe stopenj pri odvetniških storitvah po Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 je po mnenju Ministrstva za finance ustrezno (priloga 2 in 3). Ministrstvo dodatno izpostavlja, da upoštevajoč vloženo ustavno pritožbo glede uporabljene stopnje DDV na izdanih računih za brezplačno pravno pomoč ob spremembi stopenj s 1. 7. 2013, nadaljnjo proučitev in odločitev problematike obračunavanja višje stopnje DDV prepušča sodišču.

K 4. sklepu: »MP s predočeno problematiko izvajanja dohodninske zakonodaje seznanili vrhovno sodišče in zaprosi za stališče glede dosedanje prakse, nato pa po proučitvi pripravi pobudo za preučitev dopolnitve Zakona o dohodnini na način, da bi se plačila BPP štela za drug dohodek, ki je oproščen plačila dohodnine (oprostitve po 107. členu ZDoh-2).«.

S problematiko izvajanja dohodninske zakonodaje pri obračunu plačil po Zakonu o brezplačni pravni pomoči smo seznanili Vrhovno sodišče RS, ki nam še ni podalo odgovora. Z dopisom št. 007-2/2017/25 z dne 12. 5. 2017 smo sodišče zaprosili za podajo mnenja glede težav, ki jih kot

izplačevalec dohodka zaznava pri obračunu davčnega odtegljaja, kot tudi z vidika potrebe po spremembi na način, da se kot oproščeni dohodki določijo dohodki, ki imajo socialno varstveno naravo in so v splošnem dostopni vsem posameznikom po splošno določenih kriterijih, pri čemer sodijo v to skupino tudi izplačila iz naslova BPP.

Z zgoraj navedenimi vsebinami, ki jih štejemo kot vmesno poročilo, želimo izraziti prizadevanje v smeri iskanja rešitev za navedeno problematiko.

Lep pozdrav.

mag. Evelin PRISTAVEC TRATAR
v. d. generalne direktorice

Priloga:

- 1) Dopis MF št. 423-32/2017/17 z dne 5. 6. 2017.
- 2) Dopis Davčne uprave št. 4230-690672/2013-2 01-620-00 z dne 16. 12. 2013.
- 3) Dopis Davčne uprave št. 4210-690672/2013-5 01-620-00 z dne 23. 12. 2013.